

Скуратівська М. О.

*доцент кафедри іноземних мов та загальноосвітніх дисциплін,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: marinaso@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0002-6635-237*

Використання культурологічного підходу у викладанні іноземних мов має на меті формування у здобувачів освіти соціокультурної компетентності.

Напрямами формування соціокультурної компетентності є ознайомлення учнів, студентів з культурними цінностями країни, мова якої вивчається, вивченням ними засобами іноземної мови історичних та культурних подій країни, специфіки світосприйняття та національних відмінностей у способі життя народу і набуття ними відповідно і загальнолюдських аксіологічних принципів через знайомство з зразками іншомовного мистецтва: культури, літератури, кіномистецтва тощо.

Так шкільна програма з іноземних мов зазначає, що «зміст навчання забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів і створюється на засадах оволодіння іноземною мовою у контексті міжкультурної парадигми, що передбачає навчання мови народу, який нею спілкується, та ознайомлення з його культурою» [1, с. 4].

Культурологічний підхід до мовної освіти в контексті вивчення іноземної мови в вищій школі науковці Тимченко-Міхайліді Н. С. та Пугач В. Б. визначають як «тісний взаємозв'язок комунікативно-орієнтованого навчання іноземної мови з інтенсивним використанням його як інструмента пізнання світової культури, національних культур країн, мова яких вивчається, їх відображення в способі й стилі життя людей, духовного надбання народів і способів досягнення міжкультурного розуміння» [2, с. 204].

Ми погоджуємося також з твердженням дослідниці Коваленко О. Ю., яка вважає, що культурологічний підхід у вивченні іноземних мов означає «урахування культурних і виховних інтересів різних національних і етнічних груп, адаптацію майбутнього фахівця до різних цінностей у ситуації існування безлічі різномірних культур; взаємодію між людьми з різними традиціями; орієнтацію на діалог культур» [3, с. 172].

Дослідники Тимченко-Міхайліді Н. С. та Пугач В. Б. у контексті реалізації культурологічного підходу у вивченні іноземних мов вбачають такі ефективні шляхи формування міжкультурної комунікації у студентів вишу: використання інформаційно-комунікативних технологій; застосування методу проєктів; здійснення міжпредметних зв'язків; співпраця з представниками інших культур у ході листування, зустрічей, організації прес-конференцій, Інтернет-зв'язку; участь у міжнародних проєктах, конкурсах, вікторинах; інтенсифікація когнітивної активності студентів; компаративний аналіз різних мов та культур [2, с. 205].

Здобувачі освіти, отже, мають вміти продемонструвати широкі знання життя та творчості, діяльності відомих представників сучасної культури та видатних особистостей минулого країни, мова якої вивчається.

Проте реальна освітня практика свідчить, що здобувачі освіти, і учні шкіл і студенти ЗВО, мають часто недостатні культурологічні знання.

Тому вчитель, викладач має постійно формувати засобами мови на заняттях та у

позаурочний час, у виховних заходах, у здобувачів освіти актуальні, новітні знання про культуру та реалії життя в країнах, мова яких вивчається, про поточні соціокультурні явища з життя цих країн.

Опанування даних знань має також здійснюватися у постійному порівнянні зі зразками власної культури, нормами поведінки у сучасному українському суспільстві тощо.

Педагог має заохотити здобувачів освіти до постійного навчання та власного розвитку, самовдосконалення.

Це можна також ефективно робити і засобами іноземної мови, використовуючи не лише під час навчання в школі або виші, але і в подальшому житті, різноманітні джерела інформації, ЗМІ, Інтернет-ресурси для навчання впродовж життя, розвитку критичного мислення, набуття толерантності до представників інших культур тощо.

Список використаних джерел

- 1. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи. Англійська мова. Німецька мова. Французька мова. Іспанська мова. (Затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/programi-inozemni-movi-5-9-12.06.2017.pdf>*
- 2. Тимченко-Міхайліді Н. С., Пугач В. Б. Культурологічний аспект підготовки фахівців у процесі вивчення іноземних мов. Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки, 2018. № 1 (15). с. 202-207.*
- 3. Коваленко О. Ю. Культурологічний підхід при формуванні міжкультурної компетентності в процесі вивчення іноземних мов студентами-економістами. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія, 2015. № 15 том 1. с. 170-172.*